

Trikiiniriskin hallinnan arviointi Sikavassa -ohje

Tausta

Teurastamisen jälkeen tehtäviä trikiinitutkimuksia voidaan vähentää tai ne voidaan lopettaa kokonaan sellaisten sikojen osalta, jotka ovat peräisin virallisesti tunnustetuista valvotuista pito-olosuhteista. EU:n trikiiniasetuksessa (komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 2015/1375) on esitetty vaatimukset, jotka toimijan tulee täyttää, jotta sikojen pitopaikka voidaan tunnustaa virallisesti valvottuja pito-olosuhteita (VPO) noudattavaksi pitopaikaksi. Ruokavirasto on loppuvuonna 2025 tunnustanut Sikavan kansallisen tason pitopaikat VPO-ehtoja noudattaviksi pitopaikoiksi eli lokeroksi.

Sikavan terveydenhuoltokäyntiin ja terveydenhuoltosuunnitelmaan / tautisuojauskatsaukseen on sisällytetty kysymyksiä, joiden perusteella voidaan seurata valvottujen pito-olosuhteiden täyttymistä pitopaikoilla. Nämä kohdat on lueteltu linkissä [avautuvalla sivulla](#). Tautisuojauskatsaus on uusi tilannekatsauslomake, joka on yhdenmukainen terveydenhuoltosuunnitelman tautisuojausosion kanssa, mikä voidaan näin täyttää myös erikseen.

Sikavan rekisteriin on kehitetty uusi lokerosivu nimeltä "Trikiiniriskin hallinta". Sivua löytyy "TH-käynnit ja -suunnitelmat" -sivun valikosta. Kun terveydenhuoltokäynti tai terveydenhuoltosuunnitelma/tautisuojauskatsaus tallennetaan, ohjataan käyttäjä suoraan lokerosivulle, missä eläinlääkäri arvioi täytyvätkö valvottujen pito-olosuhteiden ehdot, Jos ehdot eivät täyty, arvioi eläinlääkäri onko poikkeama lievä vai vakava. Kun Sikavassa trikiiniriskin arviointi on saatu kattavasti toimimaan, voivat teurastamot halutessaan vähentää trikiinitestausta teurastuksen yhteydessä.

Lokeron käyttöön ottavien teurastamoiden tuottajat ilmoittavat ketjuinformaatiolomakkeessa, täytyvätkö VPO-ehdot. Tämä on tärkeää, koska tilanne on voinut muuttua eläinlääkäriin käynnin jälkeen.

Lyhyesti mikä muuttuu Sikavassa

1. Eläinlääkäriin tallennettua terveydenhuoltokäynnin tai terveydenhuoltosuunnitelman, hänet ohjataan Trikiiniriskin arviointi -sivulle. Jos käyttäjä ei tiedä miten arviointi tehdään, hän voi poistua sivulta. Arviointi on kuitenkin hyvä tehdä heti kun mahdollista.
2. Trikiiniriski arviointi -sivulle on koottu terveydenhuoltokäynnistä ja -suunnitelmasta valvottujen pito-olosuhteiden (VPO) ehtoihin liittyvät kohdat helpottamaan arviota.
3. Tautisuojausosioon on lisätty kaksi uutta kysymystä.
4. Terveydenhuoltosuunnitelman haittaeläintorjunta-taulukon arviointiohjetta on täydennetty, jotta kohdat olisi helpompia arvioida.
5. Terveydenhuoltokäynnillä kahteen valvottuihin pito-olosuhteisiin liittyvään kysymykseen on jatkossa pakko vastata, aiemmin siellä on ollut vaihtoehto jättää arvioimatta.

Eläinlääkärien koulutus webinaari asiaan liittyen on 1.4. ja tuottajien 8.4. Tilaisuudet tallennetaan.

Tarkemmat ohjeet

- Kaikki Sikavan kansallisen tason pitopaikat, joissa olevat siat eivät ulkoile tai ole ulkoilleet, laitetaan Sikavassa "lokeroon". Lokerostatus näkyy pitopaikan perustiedoissa luokituksen alapuolella. Jos lokerossa olevan pitopaikan trikiiniriskiä ei ole käynnin jälkeen arvioitu, lukee siinä "Lokerossa, ei arvioitu". Jos on arvioitu poikkeama, niin se mainitaan ja arvioinnin päivämäärä.

Osoite	Mallitie 1
Kunta	Helsinki
Tuotantosuunta	Muu
Tatuointitunnus	0000
Luokitus	Perustaso
Trikiiniriskin hallinta	Ei lokerossa
Erityistilanne	Ei erityistilanteita.
Viimeisin salmonellatutkimus	02.12.2022

- **Kun eläinlääkäri tekee ensimmäisen terveydenhuoltokäynnin trikiiniriskin arviointiohjeen julkaisemisen ja koulutuksen jälkeen, tulee hänen täyttää myös tautisuojauskatsaus, jos terveydenhuoltosuunnitelman päivitys ei ole ajankohtainen.**
  - Tautisuojauskatsaus on uusi tilannekatsaus ja löytyy TH-käynnit ja -suunnitelmat sivun "Tilannekatsaukset" kohdasta. Samasta kohtaa, mistä on voinut jo aiemmin täyttää Lääkitystarpeen tarkastelu -tilannekatsauksen. Tautisuojauskatsaus on käytännössä TH-suunnitelman tautisuojaosio, jonka voi täyttää näin erikseen.

	Tila	TH-käynnit ja -suunnitelmat	Lääkekirjanpito ja tutkimustulokset	Teurastiedot	Raportit	
TH-käynnit	Tilannekatsaukset	TH-suunnitelmat	Trikiiniriskin hallinta	Hyvinvointi-indeksi	Biocheck	

Tilannekatsaukset

425099870	Mallitila/Mallikas Matti	Matti Mallikas
-----------	--------------------------	----------------

Pitopaikka

[Lisää Lääkitystarpeen tarkastelu](#)

[Lisää Tautisuojauskatsaus](#)

 [Lääkitystarpeen tarkastelun lomakepohja](#)

Hae:

Päivämäärä	Tyyppi	Pitopaikka	Eläinlääkäri	
04.03.2026	Tautisuojauskatsaus	FI512017481839 malli3	Vera Talvitie	
04.03.2026	Tautisuojauskatsaus	FI548079899339 malli2	Vera Talvitie	
30.01.2023	Lääkitystarpeen tarkastelu	FI512017481839 malli3	Vera Talvitie	

- Näin Sikavaan saadaan tarkennetun ohjeistuksen mukaisesti täytetty haittaeläinosio ja muutama uusi kysymys mukaan, mitkä siihen on lisätty, vaikka vielä ei olisi aika tehdä TH-suunnitelmaa.
  - Tarkennettu ohjeistus liittyen TH-suunnitelman/ tautisuojauskatsauksen haittaeläintaulukkoon löytyy terveydenhuoltosuunnitelman päivitetystä ohjeesta.
- Kun eläinlääkäri on syöttänyt sekä käynnin että katsauksen tiedot Sikavaan, **eläinlääkäri arvioi täyttykö valvottujen pito-olosuhteiden ehdot vai ei**. Arvion tueksi lokerosivulle on koottu selvästi näkyviin ne ehdot TH-käynnin ja katsauksen tiedoista, mitkä eivät täytä VPO ehtoja.

Tekemieni havaintojen perusteella totean, että valvottujen pito-olosuhteiden ehdot:

Päivämäärä:

Kommentti:

Eläinlääkärin nimi:

- Jos eläinlääkäri arvioi, että VPO ehdot eivät täyty, **arvioi hän seuraavaksi onko poikkeama lievä vai vakava**. Vakava poikkeama on sellainen, että triikiiniriski on selvästi noussut ja pitäisi harkita tutkitaanko triikiini sioista teurastamolla. Lievä poikkeama on sellainen, että triikiiniriski ei ole vielä noussut selvästi, mutta jokin asia pitää korjata.

Tekemieni havaintojen perusteella totean, että valvottujen pito-olosuhteiden ehdot:

Saamiemme tietojen perusteella totean, että triikiiniriski pitopaikalla on:

Päivämäärä:

Kommentti:

Eläinlääkärin nimi:

- Teurastamon edustaja päättää yhdessä Sikavan kanssa tutkitaanko vakavissa poikkeamissa trikiinit ja kuinka kauan. Tarvittaessa Sikava asettaa pitopaikalle erityisilanteen "Trikiinit tutkittava".
- Eläinlääkäri kirjaa lisätietoja kommenttikohtaan, jos hän on arvioinut, ettei ehdot täyty.
- **Jos arviointi lievän ja vakavan poikkeaman välillä on vaikeaa, voi arviointisivulta poistua, ottaa yhteyttä Sikavaan ja täyttää arvioinnin myöhemmin.** Lokerostatus on "Lokerossa, ei arvioitu" kunnes arviointi on tehty. Arviointia varten sivu löytyy kohdasta "TH-käynnit ja -suunnitelmat - "Trikiiniriskin hallinta"
  - **Arviointi täytyy tehdä kuitenkin mahdollisimman pian.** Kun teurastamo ottaa käyttöön oikeuden vähentää trikiininäytteiden ottoa, ei siat liiku, jos arviointia ei ole tehty. Systemin käyttöönoton yhteydessä asialla ei ole niin kiire, arvio on kuitenkin hyvä tehdä heti kun pystyy.
  - Poikkeamien tasojen arvioinnissa teemme tarvittaessa yhteistyötä ETT:n, teurastamon ja Ruokaviraston kanssa.
- **Lievässä ja vakavassa poikkeamassa eläinlääkäri tekee tuottajan kanssa toimenpidesuunnitelman, miten puute korjataan ja sopii tarvittaessa uuden käynnin.** Pienemmät korjaukset voidaan todentaa myös esimerkiksi kuvien avulla ilman uutta käyntiä. **Kun puute on korjattu, eläinlääkäri tekee uuden arvion.** Uusi arvio voidaan tehdä, vaikka uutta käyntiä ei olisi tehty.
  - Vakavissa poikkeamissa teurastamo ja Sikava sopivat yhdessä, kuinka kauan trikiinit on tutkittava pitopaikan sioista, senkin jälkeen, kun puutteet on korjattu ja poikkeamaa ei enää ole.
  - Saman päivän aikana saman henkilön tekemä toinen arvio kumoo aiemman arvion. Näin mahdollinen virheellinen arvio saadaan korjattua ilman, että se tallentuu Sikavaan. Saman päivän aikana ei kannata tehdä kahta arviota, joiden olisi tarkoitus molempien näkyä Sikavassa.
- Lokerosivun alaosassa näkyy lokerohistoria. Infopallossa näkyy arvioon liittyvät kommentit.

Lokerohistoria				
Status	Alkupäivä	Loppupäivä	Poikkeamien syy(t)	Arvioija
Lokerossa, ei arvioitu	04.03.2026	-	1,2	Sikava

- Jos sama lievä poikkeama toistuu useamman kerran peräkkäin tai lieviä poikkeamia on runsaasti, voidaan myös arvioida poikkeama vakavaksi.
- Tarvittaessa Sikava voi tehdä oman arvion ja se kumoo eläinlääkäriin tekemän arvion, kunnes Sikava arvioi trikiiniriskin uudestaan ja kumoo oman arvionsa.

Sikava tekee oman arvion esimerkiksi silloin, jos tilanne muuttuu eläinlääkärin käynnin jälkeen ja tuottaja ilmoittaa asiasta Sikavaan.

- **Kaikki teurastamot eivät ota vielä käyttöön mahdollisuutta vähentää trikiinitestaamista, mutta kaikille tiloille tulee silti Sikavaan näkyville lokeron tilanne ja täyttykö ehdot.**
- Jos pitopaikan siat ulkoilevat tai pitopaikassa olevat siat ovat ulkoilleet, pitopaikka ei voi kuulua lokeroon.
- **Trikiiniriskin hallinta -sivun julkaisun jälkeen, kun eläinlääkäri on tehnyt ensimmäisen käynnin ja arvion, tekee hän arvion aina uudestaan terveydenhuoltokäynnin tai terveydenhuoltosuunnitelman tallennuksen jälkeen. Tautisuojauskatsausta ei tarvitse tehdä ensimmäisen käynnin jälkeen, vaan ne tiedot päivittyvät Sikavaan, kun eläinlääkäri tallentaa seuraavan kerran TH-suunnitelman.**
- Jos eläinlääkäri muuttaa TH-käynnin tai -suunnitelman VPO-ehtoihin liittyviä kohtia jo tallennettuun käyntiin/suunnitelmaan, pitää arvio tehdä uudestaan.
- **Tilannekatsauksen jälkeen trikiiniriskin arviointia ei tarvitse tehdä.**

Alla on linkit Ruokaviraston sivuille, josta löytyy lisää tietoa liittyen valvottujen pito-olosuhteiden ehtoihin sekä linkki tarkempiin vaatimuksiin valvottujen pito-olosuhteiden ehtoihin liittyen.

[Ruokaviraston nettisivut aiheeseen liittyen](#)

[Valvottujen pito-olosuhteiden vaatimukset sikojen trikiinitutkimusten vähentämiseksi](#) (pdf)

Lisätietoa:

Vera Talvitie, Sikavan asiantuntijaeläinlääkäri

puh: 050 478 3353

vera.talvitie(@)ett.fi